

DeFarver

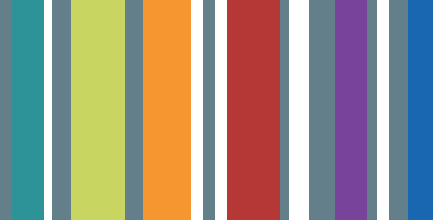
NR. 92 - VINTER - 2022

MAGASINET OM FARVER OG KULØR

GLYPTOTEKETS FARVER
KALIBRERET TIL NUTIDEN

SØETATENS PIGESKOLE
FORNEMT I STANDSAT

GÅRD I KORUP
ER EN TIDSLOMME

Mere end et beskrivelsesværktøj

Med MBA får du gratis anvisninger på både nybehandlinger og restaureringer

MBA er byggebranchens eneste og største neutrale anvisningsværktøj, når det gælder anvisninger på såvel nybehandlinger og renoveringer.

Hver måned henter mere end 4000 branchefolk beskrivelser, tekniske artikler, prøvemetoder eller kvalitetssikrings materialer på **mba.malermestre.dk**

Det er gratis, og hvis du har brug for faglig assistance udover, hvad du kan finde her, så kommer du let i kontakt med vores eksperter.

Malerfagets
Behandlingsanvisninger

UDGIVER:

DeFarver 29. årgang, nr. 92 er et magasin udgivet af branche- og arbejdsgiverorganisationen Danske Malermestre.

REDAKTION:

Henrik Terney, DJ (ansvh.)

Annika Ipsen, DJ

Danske Malermestre

Islands Brygge 26, 2300 København S

T: 3263 0370

E: redaktionen@malermestre.dk

www.malermestre.dk

DESIGN OG TILRETTELÆGNING:

Helle Rindom

TRYK:

Kailow

ANNONCER:

Peter Graah

Rådhusvej 1 - 3520 Farum

T: 2966 6031

E: graah2@gmail.com

Deadline for annoncemateriale til sommer-nummeret er fredag 14. april 2023.

ABONNEMENT:

1/1 år: Kr. 125,-

UDGIVELSER:

DeFarver udkommer 2 x årligt i juni og december.

DISTRIBUERET OPLAG I ALT: 7748 ekspl.

ISBN: 0908-9926

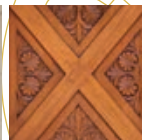
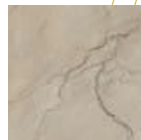
Medlem af Dansk Fagpresse og tilsluttet Fagpressens Mediekontrol.

COVER: Glyptoteket. **FOTO:** Kirsten Bille.

Indhold

- 05 Leder
- 06 Glyptotekets farve-DNA
- 16 NB! Lidt af hvert
- 18 Udsigt til uendeligheden
- 24 Indkaldelse til farvepris
- 26 Kommunal forvandling
- 34 Kærlighed til kunst og farver
- 42 Familien Jensens gård
- 50 Nye farver på den gamle pigeskole
- 58 Næste nummer
- 59 Mba nyhedsbrev

DANSKE MALERMESTRE INDKALDER ANSØGNINGER TIL

FARVE PRISEN 2023

På **www.malermestre.dk** kan du rekvirere brochuren »**Farveprisen 2023**« og læse om, hvordan du deltag i konkurrencen.

**Ansøgningsfrist: Senest onsdag
1. februar 2023 kl. 12.00.**

Danske Malermestre
Islands Brygge 26
2300 København S

Årets gang i farver

Træernes blade, der længe har changeret i gule, orange, brune nuancer, har nu sluppet træernes grene og er dalet mod jorden, hvor de ligger i lag under hække og buske. Mere kulørte har de politiske valgplakater været med deres budskaber rettet mod henholdsvis røde »Blå Bjarne« og hans søster Bettina, det gule Danmark, »Gud, Konge og Fædreland-konservative« eller de allergrønneste alternativister. Og selvom farven på en ny regering står, i hvert fald mens disse linjer skrives, fuldstændig hen i det uvisse, er det ganske vist, at selv de valgplakater, der mere stædigt end træernes blade har klæbet sig til lygtepælene, langt om længe er pillet ned.

Det har givet plads til gran og guirlander i det omfang, vi vil bruge penge på strøm til hyggebelysning i en krisetid. Røde julehjerter og nisser i samme farve, finder også snart vej på paletten. Så følger nytåret med fyrværkeriets metalliske farver ledsaget af gylden champagne, hvorefter alt går i sort. Overdrevet, måske? Men immervæk en følelse rigtig mange mennesker står med.

Hen omkring slutningen af februar bliver det heldigvis igen tydeligt, at lyset vender tilbage. Og selvom det kan være koldt, rigtig koldt endda, er der ikke længe til, at de første erantis gult titter frem. Deres vækst er reguleret af lys mere end temperaturen – og netop lys længes vi alle efter til den tid. 26. marts stiller vi urene – og havemøblerne frem igen – og så er vi på den

helt rigtige vej igen, hvad lys og farver angår. For så står alle forårets blomster i fuldt flor, vintergækker, krokus, påskeliljer... En måned længere fremme er alt lysegrønt. Foråret er landet, og fuglene synger i vilden sky fra klokken meget tidligt om morgenen.

Men det er der desværre længe til. Og så er det jo dejligt, at vi med De Farver kan byde ind med en række historier, der kan lyse op i mørket. På Søetatens Pigeskole i Nyboder i København, som er restaureret og sat i stand, gør arkitekterne bag op med tanken om, at man skal benytte lyse farver i mørke rum. Men, som der står i artiklen, mørke rum bliver bare aldrig rigtig lyse uanset farvesætning, og så gør de mørke farver faktisk også noget godt for de mørke rum.

Glyptoteket kunne i år fejre sit 125-års jubilæum, og i den anledning fik museet »kalibreret« arkitekt Vilhelm Dahlerups oprindelige farvesætning i klassiske jordfarver op til nutiden. En gentænkning, der sikrer sammenhængen mellem farverne, lyset, rummene og de gamle kunstværker.

Skulle der stadigvæk være et behov for farverige oplevelser i den mørke tid, ligger mere end 10 års udgaver af De Farver tilgængelige på hjemmesiden, www.malermestre.dk, så der bør være farver nok, til lyset igen melder sin ankomst.

God jul.

Torben

GLYPTOTEKETS

FARVE-DNA

Tekst: *Annika Ipsen* – Foto: *Kirsten Bille*

I ANLEDNING AF 125 ÅRET FOR GLYPTOTEKETS INDVIELSE ER FARVESKALAEN FØRT TILBAGE TIL DET OPRINDELIGE UDTRYK FRA 1897. ARKITEKT VILHELM DAHLERUPS FARVESÆTNING VAR I DE KLASSISKE JORDFARVER, SOM ER BLEVET KALIBRERET TIL NUTIDEN OG SIKRER EN SYNTESE MELLEM FARVER, LYS, BYGNINGENS RUM OG KUNSTVÆRKERNE.

Glyptotekets publikumsarealer er blevet genskabt med arkitekt Vilhelm Dahlerups oprindelige klassiske jordfarver, som matcher salenes øvrige interiør og dekorationer. I anledning af 125 året for Vilhelm Dahlerups bygningsværk er der lavet en farvearkæologisk undersøgelse gennem farveafdækninger, farvetrappes og arkivundersøgelser for at finde frem til arkitektens oprindelige farver. Ovenpå det lagt en farvestrategi med de egentlige farver, som er matchet og kalibreret, så de ikke stikker af fra bygningen.

– Museet har fundet sine rødder, farvespektret er kortlagt og Glyptotekets farve-DNA er på plads. Nu er bygningen mere present, men også mere diskret. Bygningen yder ikke modstand – hverken mod sig selv eller værkerne, som primært er af marmor, gips og bronze, siger Glyptotekets direktør Gertrud Hvidberg-Hansen om Glyptotekets nye farver.

Museumsbygningen blev bygget til brygger Carl Jacobsens samlinger af dansk, fransk og antik kunst i 1897. De farvearkæologiske undersøgelser, som farvearkæolog og konservator Anne Simonsen fra Københavns Konservator har stået for, blev lavet sidste forår – og farverapporten kom i november 2021. Samlet set har processen taget et år til halvandet, hvor bygningen er blevet malet i etaper af Malerfirmaet Sv. Fischer A/S over fire til fem måneder. Samtidig med at andre har siddet begravet i arkiverne.

MIKS AF STILARTER OG MATERIALER

Glyptoteket er skabt med afsæt i flere forskellige historiske stilarter, materialer og teknikker, som kaldes historicisme. Stilarten har arkitekt Vilhelm Dahlerup også brugt i bygningsværker som Dronning Louises Bro, Statens Museum for Kunst og Det Kongelig Teater.

Rundt omkring i salene ses farvearkæolog og konservator fra Københavns Konservator Anne Simonsens farvetrapper, hvor de ældste lag er nederst og det yngste lag øverst. Lagene afskilles forsigtigt med en skalpel eller opløsningsmidler. MODSATTE SIDE: Udsnit af pigmenter fra jordfarveskalaen, som også er udstillet på Glyptoteket.

Glyptotekets lofter er udsmykket i forskellige stilarter, væggene har fra start været ensfarvede med glatpudsede og malede indfatninger i en naturstensfarve. Søjlerne er hugget i marmor, sandsten og granit, som matcher farverne i salene. Lofter og søjler har stået uændret siden 1897, mens farverne på væggene har ændret sig flere gange i løbet af de 125 år.

Samspillet mellem arkitekturen og den kunst, der skal vises, kræver en stærk bevidsthed om farver, lys og rum – det er en syntese af forskellige elementer og stilblandinger.

– I dag kan man se, at huset hænger sammen farvemæssigt, fordi Dahlerups blødhed og helhed ses i samspillet mellem sten, søjler, stuk, loftudsmykningerne, mosaikgulve og vægge. Der er altid en farve, der går igen – lofter, gulve og vægge spiller sammen. Ligesom der er arbejdet med komplementære farver til for eksempel det røde marmor, siger Gertrud Hvidberg-Hansen, der tidligere har været direktør for Faaborg Museum, der netop er kendt for sine stærke farver. Hun er derfor opdraget i traditionen om at passe på bygningens farver. For der er som regel en mening med dem.

BYGNINGENS ÆRLIGHED TILBAGE

Ofte er gamle bygningsværker gennem tiderne restaureret, så de kommer længere og længere væk fra udgangspunktet. Det har også

været tilfældet med Glyptoteket. Derfor har der været et grundigt gravearbejde i gang gennem gamle aviser og blade, arkiver, omtaler, fotos og Dahlerups skitser og tegninger, hvor en række farvelagte tegninger er bevaret.

– Gennem både Dahlerups og andres beskrivelser af farverne i rummene – om samspillet mellem arkitekturen og kunsten – har vi fundet ud af, hvad museet var opført til. For eksempel har her været ovenlysvinduer, der hen ad vejen har været dækket til, men nu har vi igen åbnet op, så det er blevet det dagslysmuseum, det var tiltænkt med lys, der skifter efter tidspunkter og årstider, siger Gertrud Hvidberg-Hansen, der mener, at bygningen har fået sin ærlighed tilbage.

FARVEARKÆOLOGI FINDER OPRINDELIGE FARVER

Anne Simonsen fra Københavns Konservator har arbejdet med at komme tilbage til de ældste farvelag for at rekonstruere den farvesætning som publikum oplevede, da Glyptoteket åbnede 1. maj 1897.

– Det kan være svært at vide, om man finder tilbage til de oprindelige og ældste farvelag, når man går i gang. Der vil altid være en masse ubekendte. Derfor er det vigtigt at inddrage så mange historiske kilder som muligt, da de kan være med til at præcisere farvelagenes alder. Det kan være beskrivelser, et ældre fotomateriale eller hånd-

FORRIGE SIDER: *Hvælvingerne i de forskellige udstillingsarealer i Glyptoteket er nu malet i jordfarver, så de matcher lofter og friserne og ikke længere vægfarven. Det skaber mere harmoni i salene, hvor der er flow og balance i farverne fra rum til rum. Udstillingssoklerne er alle sorte.*

værkerregninger, der kan tilføre anden viden om farvelagene. Det bedste resultat fås som regel ved at sammensætte både den praktiske og arkivalske del, forklarer Anne Simonsen, der synes det er stort, at Glyptoteket for første gang i historien har valgt at se tilbage på den oprindelige farvesætning.

I farvedækningerne i de enkelte sale er der lavet en farvetrappe på de bygningsdele, der skal undersøges. Farverne afdækkes lagvis i kronologisk rækkefølge med det ældste farvelag nederst og det nyeste øverst.

– Farvelagene afdækkes med skalpel eller opløsningsmidler. Det handler om at afdække farvelag et for et, uden at beskadige det underliggende lag. Så det er et håndværk – og kommer man for dybt, er det en ommer. Derfor starter jeg altid mine farvertrapper langt nede på væggen, så kan jeg altid flytte den lidt op. Man ved nemlig aldrig, hvor porøse lagene er. Og hvis maleren har slebet godt af, så er det svært, siger Anne Simonsen.

ALT SES IKKE MED DET BLOTTE ØJE

Farvetrappen suppleres ofte, da de enkelte farvelag kræver en del fortolkning. Derfor er der også udtaget et såkaldt farvesnit. Her tages en lodret klump ud fra væggen, så man får et tværsnit af alle farvelag og af bunden. Prøven indstøbes i en klar plastmasse og poleres så fint, at den kan undersøges i mikroskop.

– Her kan man se pigmenter, bindemidler, puds og andre bemalingslag, som man ikke kan se med det blotte øje. Analysen i mikroskopet giver en større forståelse af hvert enkelt farvelag. Vi kan også se, hvis det enkelte farvelag er ældet, fordi det er blevet påvirket af lys eller slid. Og vi kan se om pigmenterne er blå, gule eller grønne, og hvad farvelagene helt præcist består af, forklarer Anne Simonsen.

Det kan være alt fra kalk, lim, olie, en kombination af forskellige bindemidler, snavs eller plasticmaling fra nyere tid.

SKAL IKKE SE NYMALET UD

En ting er at kortlægge de originale farver, men der er også taget hensyn til om farverne harmonerer med lofterne, som har meget snavs. Derfor har balancen været, at farverne ikke skulle se for fremmede ud.

– I det grønne rum har vi brugt mange forsøg på at gøre vægfarven en anelse mere snavset. Den var mere klar grøn i sit oprindelige udtryk. Vi har med den nuværende støvede grønne både fået en bedre sammenhæng med de grønne mosaiksten i gulvet og sikret, at en for markant farve, får loftet til at se snavset ud. Derfor er den grønne blevet mere støvet og afdæmpet, så alle de grønne nuancer er i harmoni med hinanden, forklarer Anne Simonsen, der netop slår fast, at det er vigtigt, at farverne indgår i en god balance med de patinerede øvrige dekorationer i lofterne.

– Vi har søgt at ramme et udtryk, så det har den alder det har. Vi har forsøgt at genskabe væggenes oprindelige glans, tekstur og nuance, fortsætter hun.

DAHLERUPS OPRINDELIGE FARVER

Arkitekt Dahlerup og brygger Jacobsen har været enige om at bruge den klassiske jordfarveskala. Farverne inddeles i organiske farver fra planter og de uorganiske – eller mineralske – farver, som også kaldes jordfarver, fordi de er udvundet fra jorden. Her er det indholdet af jernforbindelser, der skaber de røde, gule, brune, grå, blågrå og grønne farver.

– Arkitekt og Carl Jacobsen kunne have valgt alverdens farvenuancer, men det er tydeligt, at de har holdt sig til de naturlige mineralske farver. Jordfarver, som er typiske for 1890'ernes historicisme, er gule, røde, grønne, mættede, mørke og lidt støvede farver, siger Anne Simonsen.

RESPEKTFULDT SAMARBEJDE MELLEM HÅNDVÆRK

Malermester Kenneth Fischer er for første gang som malerfirma gået tilbage i historien og sat sig ind i, hvordan arkitekt og designer tilpassede farverne til udstilling og stemning. Malerfirmaet har forgylt, ådret og malet med farver.

– Det har været sjovt at se de mange sjove farver, der har været brugt. Det har været tydeligt, at tidligere farvesætninger har handlet om, hvad der passede til udstillingen og ikke til bygningen, siger han.

Malerfirmaet har sammen med Anne Simonsen besluttet farvestrøgene. De fleste steder kunne de se, hvad farverne havde været – og derfor har det været spændende at få genskabt dem. I samarbejdet mellem maler og konservator er der talt meget om, hvilke produkter, der kunne bruges, og hvad de hver især kunne.

– Vi har brugt Jotuns Lady Pure, en klassisk vægmaling, fordi den er dødmat i overfladen. Den står som de gamle klassiske teknikker og malinger i overfladen. Den kommer tæt på, selvom den ikke går i dybden, som oliemaling. Det rigtige har været at håndstryge det, fortæller Kenneth Fischer og er glad for sparringen og den respekt de to fagligheder har haft igennem hele forløbet.

– Vi har løbende brugt hinanden og er blevet klogere. Den største udfordring har været tiden, fordi gulvene også er blevet lavet om og slebet. Men Glyptoteket er et godt hus at arbejde i, fordi de respekterer håndværkere. Hele stemningen har været sjov og det har været spændende at gå i en så historisk bygning, fortsætter han.

Ovenpå er de største ændringer, fordi der før var hvidt. Nu er der også farver på væggene, som matcher dekorationerne i loftet. Søjlerne er frembævet og kapitælerne er forgylt og kransen malet. Farverne er afstemt med rummet.

MODSTÅENDE SIDE: *Museet har fundet sine rødder, fordi Glyptotekets farve-DNA er på plads. Museumsdirektør Gertrud Hvidberg-Hansen mener, at bygningen er blevet mere present, men også mere diskret. Bygningen yder ikke modstand – hverken mod sig selv eller kunstværkerne af marmor, gips og bronze. Det er tydeligt, at Glyptoteket er skabt med afsæt i flere forskellige historiske stilarter, materialer og teknikker, som kaldes historicisme.*

Jean-Baptiste Carpeaux
1827-1875

Publik og private

Denne skulptur blev udført i 1868 og er en af de mest kendte værker af Jean-Baptiste Carpeaux. Den er en del af en serie af skulpturer, der blev udført i forbindelse med en konkurrence om at skabe en skulptur til den nye bygning af Louvre-museet i Paris. Skulpturen er en af de få, der blev valgt til at blive udstillet i museet.

Publik og Private

The sculpture was created in 1868 and is one of the most famous works of Jean-Baptiste Carpeaux. It is part of a series of sculptures that were created in connection with a competition to create a sculpture for the new building of the Louvre Museum in Paris. The sculpture is one of the few that was chosen to be displayed in the museum.

HORN'SLETH UDFORDREDE HUSMALERNE

Billedkunstner Kristian von Hornsleth indtog Kongens Nytorv først i september for at skabe kunst sammen med ni malerlæringer og svende. Hornsleth havde udviklet konceptet i anledning af Københavns Malerlaugs 400-års jubilæum i år. Malerne har været i en ekstrem mesterlære, og vi har brudt barrieren ned mellem malerfaget og billedkunsten. Det har været en fornøjelse at arbejde med dem. Og måske er de blevet mindet om, at de er håndværkere med stolte traditioner, der skal bruges til meget andet end at male hvide vægge, siger Kristian Von Hornsleth. Og Københavns Malerlaug glæder sig over, at den internationalt kendte billedkunstner og provokatør tog udfordringen op. FOTO: *Henrik Nielsen*.

DANMARKS BEDSTE RENOVERINGER

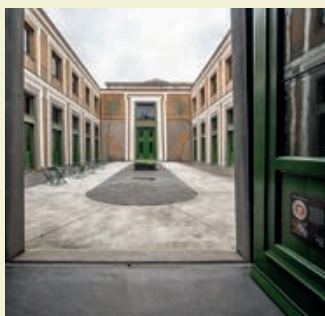
For tiende gang blev Renoverprisen i år uddelt til Danmarks bedste renoveringer 2022. Og der var tre vindere i år indenfor kategorierne institution, bolig og erhverv. Vestsalen i fængslet i Horsens fik prisen for at have været med til at forvandle Horsens fra en fængselsby til et kulturelt fyrtårn. Fængslet har fået en ny funktion og kan med renoveringen bruges til events, konferencer og koncerter. Transformationen af Fabers Fabrikkers gamle fabriksbygninger, hvor der er bygget en boligboks af træ, der passer ind i fabriksskallen, fik boligprisen. Erhvervsprisen gik til Retten i Aarhus – Erhvervsarkivet er renoveret med respekt for bygningens historie og sjæl, når de tidligere arkivrum med uendelige hyldemeter er forvandlet til rets-

sale, møderum og kontorer. FOTO: *Brian Rasmussen*.

ATRIUMGÅRD PÅ THORVALDSENS

I anledning af Københavns Malerlaugs 400 års jubilæum har de istandsat og malet vindues- og portfag i atriumgården på Thorvaldsens Museum, som ejes af Københavns Kommune. Sigtet med gaven er at sætte en streg under det samvirke, der stedse har hersket mellem by og håndværk, og at demonstrere, hvad godt håndværk formår. Forud for malearbejdet har lauget udfærdiget en farvearkæologisk undersøgelse, der blev foretaget af konservator Johanne Bornemann Mogensen fra Nationalmuseet. Undersøgelsen afslørede, at vinduer og porte oprindeligt har været sat med en klar chromoxidgrøn; en blanding af berlinerblå og chromegul. FOTO: *Henrik Nielsen*.

ALEX DA CORTE PÅ LOUISIANA

På Louisiana er sæsonens visuelle powerbrag en af de yngre stjerner på den internationale kunstscene, Alex Da Corte (f. 1980). Han arbejder med både maleri, skulptur, installation og video, og han optræder ofte selv i forklædning i sine film – som alt fra den lyserøde panter til Eminem og Frihedsgudinden. Alex Da Corte erobrer rum med farver i et krydsfelt af design og billedkultur. Louisianas udstilling er den første dybdegående præsentation af den venezuelansk-amerikanske kunstners værker på europæisk grund. Her kan man opleve både tidlige og helt nye værker blandet i en totalt gennemført scenografi, udtænkt af kunstneren, med specialdesignede gulve, stærkt kulørte vægge, neonlys og karakteristiske dufte. Det er som at træde ind i en både mystisk og sanselig parallel virkelighed. Se udstillingen inden 8. januar 2023. FOTO: *Malle Madsen, Alex Da Corte – Mr. Remember*.

LINOLIEMALING

Østerport Station

www.skovfryd.dk

Skovgaard & Frydensberg • Gadestævnet 6-8 • 2650 Hvidovre
Tel. 45 36753222 • Mail: farve@skovfryd.dk

Tekst: *Henrik Terney* – Foto: *Heidi Lundsgaard*

Udsigt til uendeligheden

I DE MERE END 100 ÅR, HUSET HAR LIGGET HER, HAR DET ALDRIG
TAGET SIG BEDRE UD. VILLA TUSCULUM I ANDEN KLITRÆKKE UD TIL
VESTERHAVET PÅ FANØ, ER GENNEMGRIBENDE BLEVET RENOVERET.

Udsigt

Efter Fanø er der hav, ikke andet end hav... Faktisk mere end 600 kilometer hav, inden man går i land lidt nord for Newcastle upon Tyne i England. Men fra den øverste lejlighed i den gamle villa, Tusculum, kan man selvfølgelig ikke se så langt. Til gengæld kan man se til kimmingen, der hvor himmel og hav mødes, og den udsigt er, for at være helt ærlig, heller ikke så ringe.

Historien bag den treetagers murstensvilla begynder i september 1894, hvor en tysk baronesse, Anna von Garnier, fra Hannover køber en grund i anden klitrække og begynder byggeriet af den mere end 500 kvadratmeter store villa, som er en af de første bebyggelser ved det, der senere bliver kendt som Fanø Vesterhavsbad. Anekdoter om villa Tusculum fortæller også om tyskerne og anden Verdenskrig, hvor besættelsesmagten »overtog« huset. Efter en lang periode i samme fanøske families ejerskab, blev Tusculum for et års tid siden solgt, og de nye ejere satte gang i en omfattende renovering og ombygning af det store hus, så det i dag er blevet til tre ferielejligheder.

Arbejdet, der både er foregået udvendigt såvel som indvendigt, har strakt sig over mere end 10 måneder. Og arbejdet, når det foregår på en ø, stiller krav til planlægningen, fortæller malermester Karsten Brunsgaard, Tjæreborg Malerforretning.

– Det er jo ikke sådan, at du lige springer forbi dit grossistcenter, hvis du mangler et par ruller væv eller ikke fik pakket din murmaling i bilen. Alt skal med, når du skal sejle til og fra pladsen. Ikke at de ti minutters sejlads i sig selv udgør et problem, men når du også skal vente på færgen, så går der hurtigt et par timer på at hente det, du ikke havde med.

Udvendigt blev der bygget stillads op om den gamle villa og den pudsede facade blev afrenset og skader blev udbedret. Murværket står nu sandfarvet med hvide facadefremspring og sort sokkel. Ved samme lejlighed blev alle sålbænke udskiftet.

– Vi var lidt udfordret oppe under taget. Tagudhængene gjorde det lidt bøvlet at komme til, fortæller Karsten Brunsgaard, der løbende havde mellem tre og fem malersvende gående på Fanø.

Indvendigt i det store hus er der flyttet vægge og skabt nye værelser, så de tre lejligheder fungerer med alt fra toilet og bad til køkken, stuer og værelser. Alt sammen gjort med respekt for det gamle hus, og så meget som muligt af det oprindelige bevaret. Blandt

Den mere end 100 år gamle Villa Tusculum på Fanø er blevet gennemgribende renoveret og sat i stand. Arbejdet strakte sig over 10 måneder. De tre lækre lejligheder i det mere end 500 kvadratmeter store hus emmer af kvalitet. Lejlighederne skal udlejes som ferielejligheder.

Udsigt

andet er et stort, gammelt linnedskab fra et badeværelse kommet til live som flot, originalt skab – nu blot i en stue. Alle vægge er renset i bund, spartlet og slebet inden der er opsat filt.

De tre lejligheder er farvesat forskelligt. I stueplan er det en mat, blå farve, der er fremherskende, på første sal er det sandfarvede vægge, og øverst oppe står vægge og lofter hvide mod de olierede spær.

– Farverne er valgt af husets ejer, men vi har justeret og tonet dem efter prøveopstrøg på væggene, forklarer Karsten Brunsgaard. Vægge og lofter er malet med Jota Proff fra Jotun. Vægge i en glans 5 og lofter i glans 1.

Det gedigne håndværksarbejde modsvarer fuldt ud i lejlighederne, der emmer af god smag og gennemført kvalitet med blik for detaljerne. Her er brune læderhyn- der i vinduesnicher, designmøbler, køkkener med special- fremstillede petroleumsblå eller sandfarvede elementer og egetræshylder. Der er hvidmalede trægulve i køkke- nerne – malet med samme træværksemalje som på døre og paneler, men med en klar gulvlak som ekstra slidlag,

På alle etager er de originale fyldningsdøre bevaret og er, lige som paneler og gerigter slebet, spartlet og strøget tre gange med træværksemalje.

I nogle af stuerne er de originale vægpaneler bevaret, men for at skabe helhed og sammenhæng, er der sned- kereret nye vægpaneler til de resterende værelser. Alle husets radiatorer er gemt bag profilerede radiatorskju- lere, som også er fremstillet specielt til Tusculum.

– Skjulerne kom sprøjtemalet fra snedkeren, men er færdigmalet med rulle og pensel efter opsætning, fortæl- ler Karsten Brunsgaard, der har benyttet en træværks- emalje, Lady Supreme Finish glans 80 fra Jotun.

Overalt i det store hus er der et fantastisk lysindfald. Fra den øverste lejlighed er der udsigt fra det store køkken- alrum mod såvel Esbjerg som Vesterhavet, men i alle stuer strømmer lyset ind; reflekteret fra det omgivende vand.

At opgaven har været helt usædvanlig, lægger den esbjergensiske malermester heller ikke skjul på; et er at sejle til og fra arbejde hver dag, noget helt andet er at op- leve, at behandlingerne bare skulle være i orden, der blev ikke sprunget over nogen steder.

– Det er sjældent, vi oplever en bygherre som er så kompromisløs, hvad kvalitet angår. Så det har på alle måder været en spændende og anderledes opgave.

Nogle af de gamle vægpaneler er bevaret, nye er kommet til. Ligesom radiatorskjulere er de specialfremstillet til Tusculum. De massive, sortmalede døre, der leder ind til lejlighederne, har fået påsat lister, så de ligner de gamle fyldingsdøre. Dørtrin er, ligesom gulvene i køkkener, malet hvide. Afslutningsvis har de fået en gang klar gulvlak, som ekstra slidlag.

DANSKE MALERMESTRE INDKALDER ANSØGNINGER TIL FARVEPRISEN 2023

**SÅ ER DET TID IGEN – DANSKE MALERMESTRE INDKALDER
ANSØGERE TIL NÆSTE ÅRS FARVEPRIS.**

Selvom tankerne kredser om julegaver, juletræer og hvad der ellers hører sig til i december, skal man i et roligt øjeblik sætte sig til rette og tænke tilbage på året, der snart er gået. For Danske Malermestre indkalder for 18. gang i træk til Farveprisen, og det er derfor nu man for sit indre øje skal »gen-se« årets farverige projekter og overveje, om ikke ét af dem lever op til kriterierne for prisen: Farver brugt nyskabende, som kunst eller kommunikation i byggeriet – det sætter vi pris på, som der står i indkaldelsen, som også er vedlagt dette blad.

Farveprisen er på 50.000 kroner og er indstiftet af Danske Malermestre med det formål at skabe interesse om de farver, der omgiver os der, hvor vi bor, lever og arbejder – i byggeri på alle planer.

Farveprisen 2022 gik til Arbejdmuseet (se De Farver 91). Og blandt tidligere års vindere af Farveprisen kan nævnes Friluftsskolen på Amager (2021), Roskilde Museum (2018), Grevinde Danner Huset (2013) og Søndre Ridebane og Folketingets Servicecenter (2011).

ANSØG OM PRISEN

Ansøgning til Farveprisen 2023 skal være Danske Malermestre i hænde senest tirsdag 1. februar klokken 12.00. Ansøgningen skal indeholde en beskrivelse og en visualisering af det konkrete projekt, hvor baggrund og tanker bag farvesætningen fremgår. Det er desuden vigtigt at huske, at der skal være offentlig adgang til det konkrete projekt, for at komme i betragtning til prisen.

Prisoverrækkelsen finder sted i maj 2023.

Læs mere om farveprisen på
www.malermestre.dk.

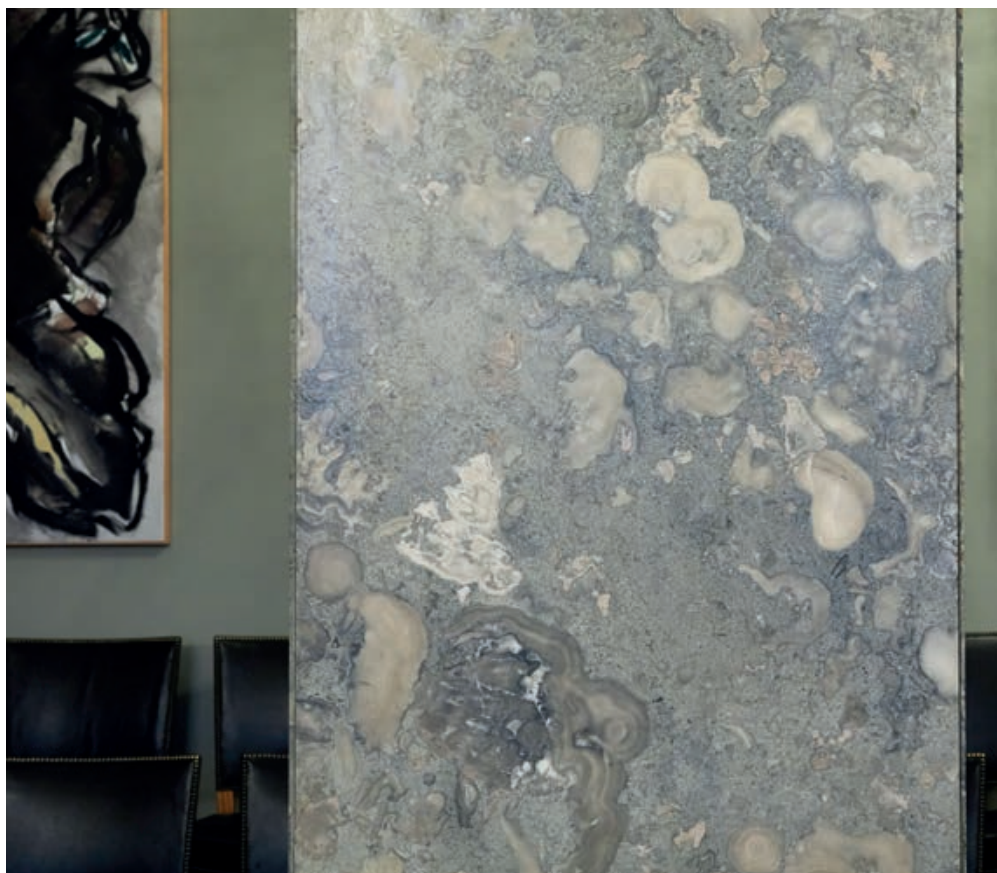
FARVE PRISEN 2023

KOMMUNAL *forvandling*

EN RÆKKE MØDELOKALER SAMT DEN STORE BYRÅDSSAL PÅ GENTOFTE RÅDHUS ER SOM FORVANDLET EFTER, AT DER ER KOMMER NYE FARVER TIL. DEN NYE FARVESÆTNING SKELER TIL RÅDHUSETS NYKLASSICISTISKE BYGGESTIL.

FORRIGE SIDE: Tradition og fornyelse; de gamle borgmesterportrætter i de kommunale møderum hænger nu på en nymalet, lys blå bund. **DETTE OPSLAG:** Udgangspunktet for farvesætningen af byrådssalen var malerierne af Mogens Andersen, der hænger i salen samt søjlerne, der er beklædt med fliser fra Øland. Der er tale om en grågrøn umbra. De store lysekroner i byrådssalen er tegnet af Wilhelm Lauritzen til den danske ambassade i Washington i Amerika tilbage i 1950'erne.

forvandling

Knap havde den sidste byrådspolitiker rejst sig fra det store halvrunde mødebord i byrådssalen på Gentofte Rådhus sidst i juni måned, før malerne stod klar med maling, tape og afdækning. For hen over sommeren er der kommet farver på væggene i byrådssalen og en række udvalgmødeværelser. Og tidligere så hvide og lidt kedelige vægge er nu farvesat matchende til det nyklassicistiske rådhus.

– Vi stod med nogle meget tidstypiske farver. Jeg tror ikke, der har været tænkt på farverne siden sidst i 1970'erne. Væggene stod i hvidt, mens der var knald på farverne i gulvtæpper og gardiner. Her var mange orange og brune nuancer, smiler arkitekt i Gentofte Kommune, Anne Thomsen.

Inspirationen til kommunens nye farver er hentet flere steder fra, fortæller Christian Olesen, der er arkitekturrådgiver for kommunen. Nationalmuseets stilhistoriske farvekort, som er udgivet sammen med Flügger, er også blevet studeret.

– Det var vigtigt for os at respektere det rådhus, arkitekt Thorvald Jørgensen tegnede i nyklassicistisk stil midt i 1930'erne. Og farvesætningen skulle samtidig fungere sammen med loka-

lernes funktion og udformning, billeder og møbler i rummene og ikke mindst naturligt lys i rummene.

– Det er et samspil mellem tid, epoke og mennesker i dag, forklarer han.

I den nu grågrønne byrådsal, falder dagslyset ind gennem store østvendte vinduespartier. Fra loftet i salen hænger nogle meget store, imponerende lysekroner tegnet af Wilhelm Lauritzen sidst i 1950'erne til den danske ambassade i Washington Amerika. Væggene er udsmykket med store, abstrakte malerier af billedkunstneren Mogens Andersen – alle i mørke, lidt dystre farver. Eller, det var i hvert fald opfattelsen hos malermester Dan Wils, der gennem mange år har været »servicemaler« på Rådhuset. I hans øjne gjorde byrådsalens tidligere hvide vægge ikke noget godt for malerierne.

– I kontrast til de hvide vægge oplevede jeg dem dystre og mørke. Jeg havde svært ved at se andet end de mørke penselstrøg.

– Men den nye vægfarve og den direkte belysning af malerierne har gjort en kæmpeforskel. Pludselig er der flere farver i malerierne. Så vægfarven tilfører helt sikkert noget positivt, fortæller Dan Wils, der i arbejdet på rådhuset har ar-

bejdet nært sammen med kommunens arkitekt, Anne Thomsen, og Christian Olesen, der er arkitekturrådgiver for Gentofte Kommune.

INTENST FARVEARBEJDE

Farverne i salen er sat med udgangspunkt i netop malerier samt de ølandsflise-beklædte søjler, der markerer adskillelsen mellem byrådsalen og tilhørrerækken, hvor borgerne kan sidde og overvære de åbne byrådsmøder. Og i byrådsalen såvel som i de tilstødende mødeværelser, der ligger i forlængelse af byrådsalen, blev der arbejdet intenst med farver og nuancer, inden malermesteren og arkitekterne lagde sig fast.

– Mange opstrøg og farveprøver blev lavet, forklarer Dan Wils, mens Christian Olesen supplerer:

– Og vi lavede fotostater, så vi kunne se rum og farver mod hinanden og i sammenhæng.

– Det gav et rigtig godt overblik over de farver, der var i spil og gav os et godt grundlag for den endelige farvesætning.

Den store bordkreds i massiv eg i salen blev ikke skilt ad og båret ud, mens arbejdet var i gang. Salens nye tæppe blev skåret til og lagt omkring bordkredsen. Malerne dækkede af og arbejdede

fra stilladser, da loftet skulle males. Dan Wils forklarer, at der var to store og to mindre stilladser i brug under arbejdet.

– Lofterne er inddelt i store rektangler, og vi malede os frem felt for felt. For at undgå maling i samlingerne, lagde vi vinkelskinner op mellem pladerne, mens vi arbejdede os frem.

ROSA VENTEVÆRELSE

Umiddelbart ved siden af byrådsalen ligger et mindre, smalt lokale, hvor politikerne kan vente, hvis de »bliver sendt udenfor døren« under behandling af en sag, som byrådet behandler. Værelset benyttes også af brudepar, der skal vies i byrådsalen og rummet kaldes derfor – med et glimt i øjet – også for fortrydelsesværelset.

Anne Thomsen fortæller, at fordi værelset også er til brudepar, ville man gerne over i noget varmt og indbydende.

– Det måtte gerne være lidt romantisk, så vi ville over i noget rødt. Dan lavede mange opstrøg i forskellige farvetoner, men det blev for voldsomt med rene, røde farver.

– Og valget faldt derfor efter mange overvejelser på en mat gammelrosa nuance.

Aftrædelsesrummet, hvor byrådspolitikere venter, hvis de er inhabile under en sag, der bliver behandlet på et byrådsmøde, står nu gammelrosa. Det er også her, brudepar venter, når de skal borgerligt vies af Gentoftes borgmester i byrådsalen.

forvandling

forvandling

SVÆR GUL

De tre mødeværelser – et stort og to mindre – der ligger en suite, er farvesat i en lys grøn, safrangul og lys blå. Væggene er partielt spartlet, slebet, plettet og færdigmalet. Specielt den gule nuance i det midterste mødeværelse splittede vandene. Dan Wils erkender, at han ikke var begejstret for valget – oprindeligt.

– Jeg var ikke glad for valget. Den gule farve er meget svær at arbejde med og tipper nemt over i noget, der i mine øjne ikke er pænt.

– Men da vi ved samme lejlighed har fået ændret farven på paneler, karme og vinduerne til en meget lys grå, fungerer den gule faktisk rigtig godt. Den bliver tilført noget af det grå træværk samtidig med, at lysindfaldet løfter den gule farve. Det fungerer rigtig godt, er jeg nødt til at sige.

Træværk, som allerede nævnt karme og paneler samt døre og vinduer er slebet, vasket og grundet inden det blev malet. Træværket er strøget i hånden, men sommerens varme var en udfordring, forklarer malermesteren.

– Det var i perioder så varmt, så emaljen tørrede for hurtigt til, at du rigtig kunne arbejde med den. Derfor tyndede vi den med vand. I alt blev træet strøget tre gange, fortæller Dan Wils.

DEM MAN HUSKER

Arbejdet strakte sig hen over sommeren, men forberedelserne var i gang flere måneder før. Dan Wils arbejder fast sammen med kommunen i det daglige om reparation og almindelig vedligeholdelse – men meget sjældent med så mange farver, som tilfældet var her:

– Der er opgaver, du har glemt, du har lavet, når året er omme, og så er der dem, man husker. Det her er afgjort en af dem, man husker. Det har været intenst og spændende og virkelig en opgave, hvor jeg har kunne bringe min faglighed i spil.

Derfor er farverne ikke tonet i hånden, men standardfarver fra leverandørerne, forklarer han.

– Standardfarver fås også om ti år. Så er det muligt at reparere vægge og karme. Drift og vedligehold er også parametre, når jeg tænker faglighed.

HER ER FARVERNE:

Byrådssal: NCS S 4005-G80Y, grågrøn umbra

Forrum: NCS S 3010-R, gammelrosa

Mødeværelse 1: NCS S 1510-G20Y, lys grøn

Mødeværelse 2: NCS S 1030-Y10R, safrangul

Mødeværelse 3: NCS S 2005-B, lys blå

Det midterste af de tre mødeværelser er farvesat i gult. En farve, der erfaringsmæssigt er svær at arbejde med. Her bliver den sat i relief af en lys grå på paneler, karme og vinduer.

KÆRLIGHED

til farver og kunst

EN PRIVAT HERSKABSLEJLIGHED I FREDERIKSSTADEN I KØBENHAVN ER FYLDT MED FARVER OG GAMLE MALER-TEKNIKKER SOM LINOLIE, LIMFARVER OG KALKMALING. EJEREN ELSKER KUNST, SOM FREMHÆVES OG INDRAMMES AF DE FARVERIGE VÆGGE. EJER OG MALERMESTER HAR VÆRET PÅ INSPIRATIONSTUR PÅ THORVALDSENS MUSEUM, I CARLSBERG ÆRESBOLIG OG PÅ CHRISTIANSBORG FOR AT VÆLGE HISTORISKE FARVER TIL LEJLIGHEDEN.

Der hersker ingen tvivl om, at ejeren af en herskabslejlighed fra 1754 i Frederiksstaden i København elsker farver. Det vidner både vægge, træværk og kunsten om. Hvert enkelt rum er en sanseoplevelse, der udstråler varme og byder én velkommen. Kontrasterne mellem moderne kunstværker, antikke møbler og interiør fuldendes og fremhæves af farverne på væggene. Intet er efterladt til tilfældigheder.

Malermester Martin Behrendt og ejeren har også samarbejdet i over to år for at skabe det farverige hjem. Stedet har fået et nyt liv med limfarver, linolie, kalkmaling og mosfarve på lofterne. Det har været spændende at bruge de oprindelige materialer og teknikker, så stedet har fået nyt liv med respekt for det gamle, lyder det fra makkerparret.

– Her er blevet som jeg havde drømt om – der er en god fornemmelse over stedet. Det er unikt, men her er hyggeligt og atmosfære. Stedet skal leve. Rammerne er her. Farverne er her. Lejligheden er restaureret og malet med respekt for fortiden, hvor den er bygget som privatbolig og købmandsgård for en bagermester. Den har også i mange år været fødselsstiftelse og til sidst huset en styrelse i over 40 år til i dag, hvor det igen er en privatbolig, fortæller ejeren, der vil være her i mange år fremover.

TRÆVÆRK MED BULER OG KNASTER

»Ved Understøttelse fra Det Classenske Fideicommis købtes denne gaard til gavnlig udvidelse for Fødsels- og Plejestiftelsen Aar 1803 Dette til taknemmelig Erindring« står der på en portal over hoveddøren til lejligheden.

Ejendommen er fra 1754 og en del af det københavnske kvarter Frederiksstaden i indre by, som arkitekt, hofbygger og byplanlægger Nicolai Eigtved grundlagde i rokokostil. De fire største palæer blev bygget af adelsmænd – og huser i dag det kongelige Amalienborg – efter instrukser fra Eigtved. Adelsfamilierne og enkelte borgerlige fik byggegrundene på den betingelse, at de skulle stå færdige inden for fem år – og skabe en ensartethed i bybilledet. Derfor er bygningerne i området i dag fredet.

– Som malermester har jeg aldrig før mødt en privatperson, der har gået så meget op i at bruge datidens materialer. For eksempel er alle acryl- og gummifuger blevet fjernet, og der er nu brugt linolie og linoliekit, så alt træværk kan ældes, som det skal med de materialer, der er brugt dengang ejendommen blev bygget. Det er i tråd med det, det er skabt til, siger malermester Martin Behrendt fra Malerfirmaet M. Behrendt & Søn, der ofte oplever, at fredede bygninger er malet op med plasticmaling, selvom de gamle malerteknikker er langt mere bæredygtige og kan læses 300 år tilbage i tiden.

De originale malerlag på træet er bevaret, og så er der slebet og malet op med linoliemalingen. Træværket er altså bevidst ikke rensat i bund.

– Farver og gammelt håndværk er min passion. Jeg er vild med de skævheder og buler, der er i træværket. Der er noget man hverken kan eller skal skjule, fordi det er så gammelt som det er, siger ejeren, og Martin Behrendt tager over:

– Når vi bevarer de skår og skrammer, er det ligesom ældre mennesker, hvor rynkerne giver dem karakter. Jeg er imod at overrestaurere, fordi man så mister sjælen.

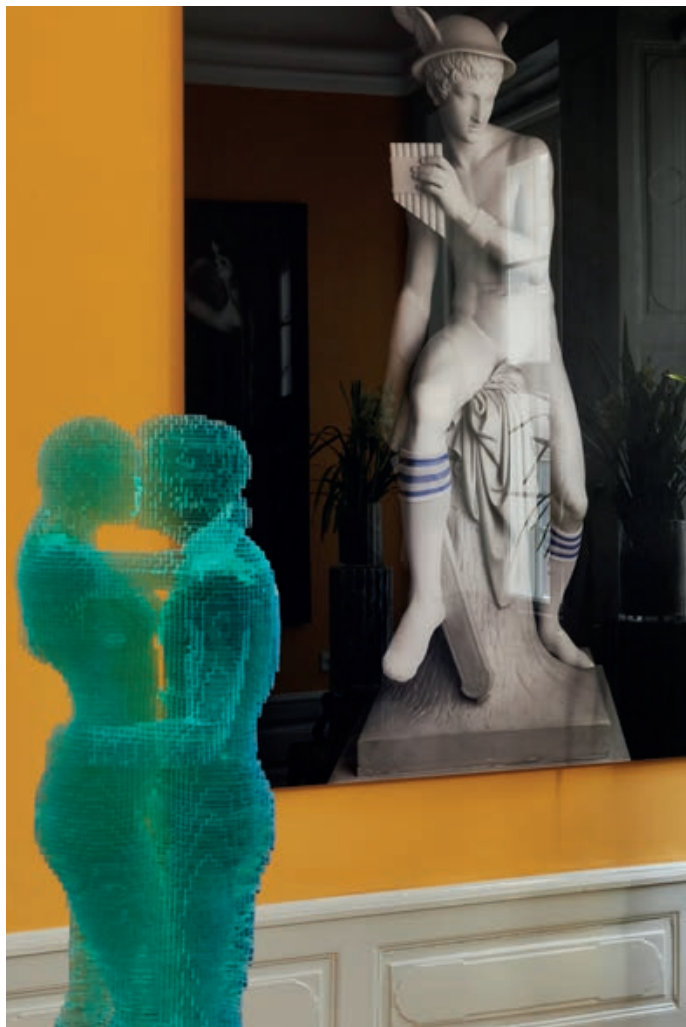
Fordi det var en borgerlig bager, der byggede bygningen er der ikke overdådig stuk og våbenskjold, som findes i mange andre bygninger i Frederiksstaden.

INSPIRATION PÅ THORVALDSENS MUSEUM

Ejeren og Martin Behrendt har været på inspirationstur rundt i København for at se på farver, der stammer fra den tid lejligheden er fra. Thorvaldsens Museum, Christiansborg Slot og Carlsberg Æresbolig. Og de har været oppe i Martin Behrendts værksted i Raadvad og kigget på pigmenter og farver.

– Det har været en rejse at vælge farver til lejligheden. Måske er det min opvækst i Frankrig og min engelske mor, der gør, at jeg er opflasket med, at boliger får meget mere karakter af farver. Alle farverne er skabt her på stedet, siger ejeren, der pointerer, at det har været en fornøjelse at samarbejde med malermester Martin Behrendt, som han fik anbefalet gennem arkitektfirmaet Arkitema, der som udgangspunkt stod for projektet.

I lejlighedens sidefløj er gangen malet i en mørk olivengrøn. To gæsteværelser har en lyseblå og orange lærredsophængning fra tapsetserer Mette Palsteen. I den gule entré er farvetrapperne bevaret, så man se, hvilke farver der har været igennem tiderne.

– Det har været en rejse – den oplevelse af farver jeg fik på vores tur rundt i København, har jeg ikke oplevet før. Carlsbergs villa, Thorvaldsens var helt vildt. Turen gav mig et indblik i tidens farver og de muligheder, der var for at farvesætte lejligheden. Når det kommer til malerarbejdet og farvelægningen – har der været lag på lag af oplevelser. Det har været spændende at finde rigtige løsninger til stedet her ud fra eksemplerne, fortsætter han.

RUM MED HVER SIN IDENTITET

Lejligheden ligger på 1. sal, beletage, som er den lejlighed i ejendommen, hvor der er højest til loftet. I alle de store rum er der rokokodøre og -paneler. Der er ikke en eneste hvid væg i lejligheden. To rum er malet med limfarver, alt træværket er malet med linolie, der stadig ser blankt ud, men med tiden vil blive smukkere og smukkere. Andre steder er der brugt kalkfarver, der har en flot overflade. Loftene er malet med carragenmosfarve, som er tang fra Atlanterhavet, der er sat i blød og blandet med gelatine og kridt.

– Rummene har hver deres identitet, et format, så de kan stå selv. De varme grå paneler, døre, vinduer, ja alt træværk, samler lejlighedens forskellige rum. Hver gang man åbner eller lukker en af dørene, så er det en ny oplevelse af rummet. Man bliver nysgerrig, ser farverne og værkerne – og har lyst til at gå videre, fortæller ejeren, der vil have et hjem, der er skræddersyet til hygge.

Den gule forstue – eller entré – er varm og imødekommende og fremhæver kunsten i rummet. Her er to store værker af Elmgreen & Dragset af to af Thorvaldsens figurer, der henholdsvis har fået tennisokker på og converse gummisko om halsen. Ligesom der står en moderne svensk glasskulptur The Green Kiss. Den gule limfarve giver en helt fløjsagtig farve, der ændrer sig efter lys og årstid.

– Farverne fremhæver meget af den kunst, jeg har købt igennem de sidste 25 år – og meget af det vidste jeg på forhånd, hvor skulle hænge og hvilke farver, der skulle være baggrund for det enkelte kunstværk, fortæller ejeren.

RUSSISK GRØN I STUEN

Fra forstuen føres du ind i den grønne stue, hvor to John Kørner malerier og en tulipankakkelovn fra Christiansfelder Kakkellovne fremhæves af den mørkegrønne limfarve, hvor russisk grøn pigment er brugt som grundtoner. Farven har en stoflighed, og især om aftenen ligner væggene stof.

– Jeg er ekstrem visuel og har altid set på farver, de mange steder, jeg har været. Derfor vidste jeg, at den her grønne farve skulle være herinde. Jeg kan godt lide at bruge farverne og kontrasterne. Den mørkegrønne farve fremhæver de varme grå paneler og loftet – og jeg havde farven i hovedet inden vi gik i gang, siger ejeren.

Den globale og internationale samtidskunstner John Kørners kunst tager ofte udgangspunkt i et problem – og et af værkerne handler om trafficking og prostitution og det andet om ofre i krigen i Afghanistan. I kunstværket tættest på kakkellovnen, er der også stærke grønne farver.

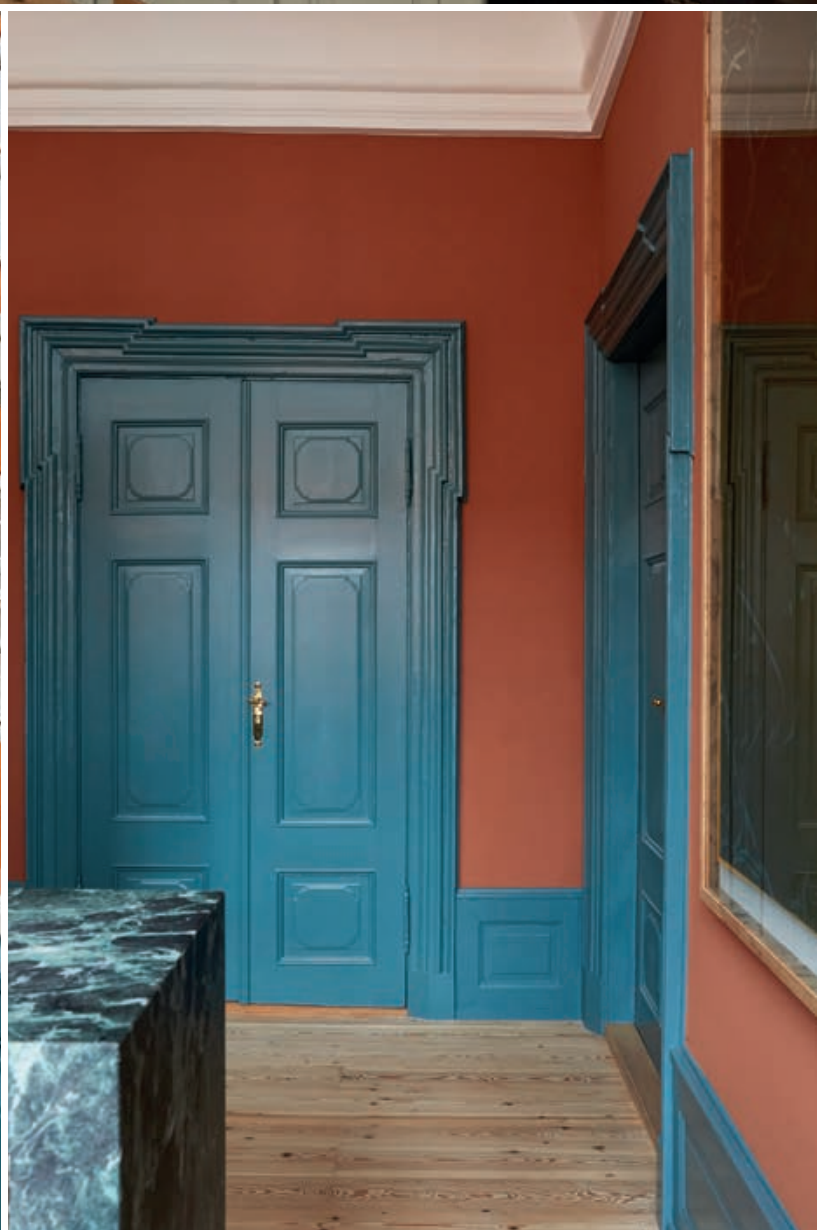
– Den gamle kakkellovn fra 1750'erne fra Christiansfeld har været et kardinalpunkt i huset. Den har jeg valgt for flere år siden. Tulipankakkellovnen bliver fremhævet på en helt anden måde af den grønne limfarve. Og så er den en god kontrast til de moderne værker, fortæller ejeren, der også er glad for, at limfarven giver skyggeeffekter op mod loftet, hvor de grå skygger bliver suget ind i det fløjsagtige pigment.

Bag kakkellovnen er der marmorert en norsk Gjellevæk-marmor, som man gjorde dengang huset blev bygget. Den grønne farve står også godt til de gamle, forgyldte engelske spejle i stuen.

KÆRLIGHED

Rummene i lejligheden har hver deres identitet, et format, så de kan stå selv. De varme grå paneler, døre og vinduer samler lejlighedens forskellige rum. Ejeren siger, at den gamle tulipankakkelovn var et kardinalpunkt i huset. Den grønne farve til stuen drømte han om, så den både kunne matche ovnen og Kørner-kunstværket. Et kig ind i spisestuen viser en Wedgwood blue, som også matcher et Kørner-værk.

KÆRLIGHED

LYS OG AKSER SKABER SPIL

Fra den grønne stue – ligger spisestuen ensuite – som er malet i en Wedgwood blue. Den støvede blå farve fra det engelske porcelæns-hus Wedgwood. Her hænger et stort Kørner-værk med sejls på Øresund.

– Jeg vidste det kunstværk skulle hænge her i spisestuen, fordi vi selv sejler, fortæller ejeren om det bevidste match mellem vægfarve og kunst.

Ind mod gården ligger køkkenet, som er malet i en terracotta farve med blågrønne paneler. Den indvendige gård er malet med jernvitriol, der er fremstillet af oprindelige kalkfarver. Det giver en brændt eller blakket overflade, som det kendes fra flådens gamle huse i Nyboder.

– Jeg havde en drøm om noget køkkenblå og i lejligheden nederen fandt vi den originale farve, som vi har genskabt her. Det er her solen går ned og farven udenfor kommer herind. Det lys og genskær spiller helt vildt. Arkitekten tænkte dengang i akser og linjer, som rammer hinanden, forklarer ejeren.

Indretningen i køkkenet har været diskuteret, og løsningen blev ikke at røre væggene, så alle panelerne står udækkede. Der er en grøn marmordisk hen over selve køkkenskabene i midten af lokalet for at skabe gode kontraster med naturmaterialer.

– Jeg elsker gamle bygninger, fordi det giver plads til kunst på væggene. Her hænger to store værker af New York-kunstneren Graham Collins, der arbejder med acryl og rammer af drivtømmer, fortæller ejeren.

VERDENS SMUKKESTE FAG

I forlængelse af køkkenet ligger det ene af husets badeværelse, som er lavet i kalksten, og derefter biblioteket, som er malet i én smuk violet dodekop, som står flot til en farverig gobelin med røde, grønne og brune nuancer. Her er også en kakkellov fra Christiansfeld.

Der er undervejs lavet masser af farveprøver og opstrøg for at finde de helt rigtige toner til væggene. Og der er også tænkt over komplementære farver fra forstuens gule til spisestuens blå og den grønne stue og det røde køkken.

– Det har været sjovt hele vejen igennem. Der har været et godt samarbejde med og mellem arkitekter, stukkatører, murere og smede. Ejeren ønsker har været naturlige. Jeg mener jo, at vi som malere har verdens smukkeste fag. Og med restaurering er paletten så bred, at der ingen slutning er. Her har ejeren drømt om en grøn farve, og så kan vi også skabe den, siger malermester Martin Behrendt om det spændende samarbejde.

Ind mod gården ligger køkkenet, som er malet i en terracotta farve med blågrønne paneler, som står flot til den grønne marmordisk. Den indvendige gård er malet med jernvitriol, der er fremstillet af oprindelige kalkfarver. Det giver en brændt og blakket overflade. Lyset og genskæret giver et flot spil i køkkenet.

Tekst: *Henrik Terney* – Foto: *Realdania By & Byg*

Familien Jensens
gård

DEN ER FRA DENGANG, ANDELSBEVÆGELSEN BULDREDE FREM I DANMARK, DEN GAMLE GÅRD I KORUP UDEN FOR ODENSE PÅ FYN. I MANGE GENERATIONER VAR DEN I FAMILIEN JENSENS EJE, INDTIL REALDANIA BY & BYG OVERTOG DEN FOR ET PAR ÅR SIDEN. GÅRDEN ER NU ISTANDSAT OG STÅR, SOM FOR 100 ÅR SIDEN.

Den er som taget ud af børnesangen, Jeg en gård mig bygge vil, gården i Korup, nordvest for Odense. Huset, der er jævndrende med børnesangen, er dog ikke »hvidt og tæk't med strå«, men opført i røde mursten med sort skiffertag, hvide vinduer og tre, murede skorstene i tagrygningen.

Og hvor landbruget og de tilhørende bygninger tidligere var præget af lokale traditioner, er familien Jensens gård som den hedder, et velbevaret eksempel på de moderne firlængede gårde, der blev opført samtidig med, at andelsbevægelsen vandt frem. I flere generationer var det den samme familie, der drev gården, indtil Realdania By & Byg overtog den røde gård for to år siden og satte gang i en større renovering af den gamle ejendom. Om gården siger arkitekt og projektleder Per Troelsen, Realdania By & Byg:

– Den er et utrolig velbevaret eksemplar på en gård, der blev opført mens andelsbevægelsen voksede frem. Andelsbevægelsen havde konsulenter, der rejste rundt og rådgav bønderne om den mest optimale landbrugsdrift.

– Det gjaldt såvel dyrkning af jorden som gårdens bygninger. Og da netop gården var nyopført efter at være nedbrændt, er den jo også en mønstergård set med andelsbevægelsens øjne.

Per Troelsen fortæller, at gårdbyggeri tidligere afspejlede lokal byggeskik og lokalt tilgængelige byggematerialer, men da andelsbevægelsen vandt frem sideløbende med industrialiseringen – og herunder jernbanenettet og stationsbyerne i Danmark – fik man adgang til nye byggematerialer.

– Med andelsbevægelsen og jernbanen fik bønderne meget bedre mulighed for at afsætte deres produkter og tjente derfor flere penge. Men de fik også adgang til nye byggematerialer, for eksempel skifer, som jo også er brugt som materiale til hovedhusets tag.

At gården i Korup står så original som den gør, skyldtes, at den sidste gårdejer af familien ud af slægten aldrig stiftede familie, og derfor blev gården ikke udsat for de »moderniseringer«, der følger med en familie.

– Han overtog gården i 1920'erne, og boede og drev den indtil han kom på plejehjem. De sidste år dog med jorden bortforpagtet. Da han dør, bliver gården købt ud af dødsboet alene for jordens skyld. Det gentager sig én gang til, inden Realdania By & Byg overtager gården.

– Den sidste familie, der boede til leje i hovedhuset, fik lavet små ændringer i huset. Blandt andet blev der etableret et ekstra badeværelse, men alt i alt var der alene tale om ganske få ændringer, og gården har derfor næsten stået uberørt siden den blev genopført siden branden i sommeren år 1900, forklarer arkitekt Per Troelsen.

RESTAURERET OG NYMALET

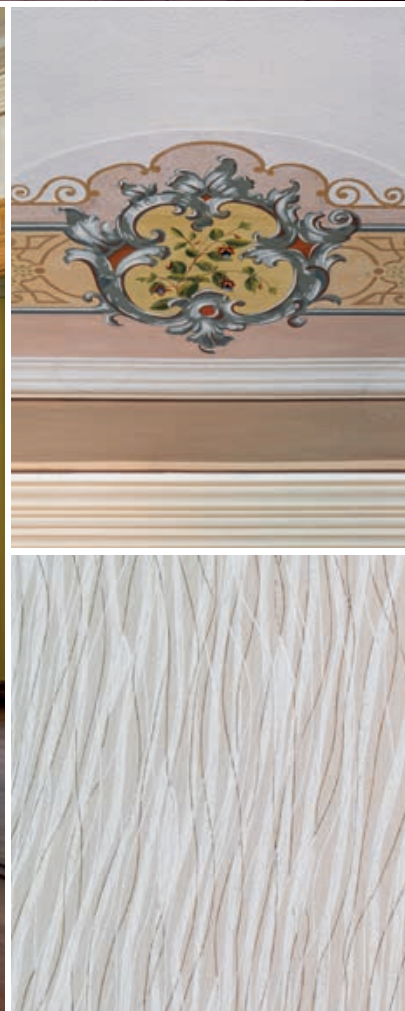
Fra gårdspladsen træder man direkte ind i en rigt dekoreret forstue, hvor et fint landskabsmaleri og et modstående kystmotiv tager imod gæster til gården. Loftet er udsmykket med blomster- og bladranker og døre og paneler står smukt egetræsådet. Egetræsådringen og de fine loftsdekorationer går igen i flere af gårdens stuer og vidner om et rigt og velstående landbrug. De gamle dekorationer og ådringer er nænsomt sat i stand af konservatorer i samarbejde med restaureringshåndværkere fra Hverringe – center for restaurering. På Realdania By & Bygs hjemmeside kan man under projekter, familiens Jensens gård, se tre små film om gården, de flotte bemalinger samt om træværkets ådringer.

Konservatorer og restaureringshåndværkere har dog ikke stået alene. Overalt er der nymalet i den gamle, istandsatte gård. Arbejdet her har været lagt i hænderne på Malerfirma Rasmus Christensen fra Bovense ved Nyborg.

Familien Jensens gård

De flotte væg- og loftsudsmykninger er forsigtigt restaureret og malet op igen. Det er de originale bemalinger, og de vidner om et meget velstående landbrug. Gården blev genopført efter en brand i maj 1901 og har været i den samme slægts eje siden 1600-tallet.

Familien Jenses gård

Ådrede døre, vægpaneler og lofter. Alle vægge i stuerne er spartlet og malet med silikatfarve. I stadsestuen, der vender ud mod gårdspladsen, blev der i 1950'erne opsat et særligt mønstret tapet, som er bevaret og nu istandsat og retoucheret, så lange skjolder fra vandskader og lignende er fjernet.

Sammen med to svende har malermester Rasmus Christensen været i gang i Korup siden april måned i år, hvor maleentreprisen gik i gang.

I de gamle stuer og værelser er mange lag gammelt tapet rensat af med undtagelse af stadsstuen med den imponerende kakkelovn, hvor konservatorer nænsomt har repareret stuens gråstribede tapet, der formentlig er opsat i 1950'erne. Det gamle tapet er designet af Ingrid Lomholt og fabrikeret på Fiona Tapetfabrik i Faaborg. På de gamle, pudsede mure, har mureren udbedret de værste revner og huller, hvorefter malersvendene har malet væggene med silikat-maling, Keim Innostar. Dog først efter en bundbehandling.

– Inden vi gik i gang med silikatmalingen, gav vi væggene en behandling med Keim Indendørsgrunder.

– Når vi som her maler med farve, er det vigtigt, at vi sikrer os, at bunden suger ensartet. Gør vi ikke det, er der risiko for, at vi står med en væg, der blakker i sit udtryk, simpelthen at farven nærmest changerer i lyset, fortæller Rasmus Christensen.

FORSLETTEDE RULLESPOR

Oprindelig har de gamle vægge været malet med limfarve. Men selvom limfarvede vægge står med et helt særligt, stofligt udtryk, er det også en malebehandling, der giver visse udfordringer. Limfarvede vægge kan ikke aftørres med en fugtig klud, hvis de er blevet nussede, ligesom det ikke er muligt at reparere skader på væggen – der skal males igen. Alt sammen krav der er svære at stille en lejer overfor, og da Real-dania By & Byg udlejer sine ejendomme, har man ikke ønsket at male med limfarve. Derfor valget af silikatmaling, der står med næsten samme matte og stoflige udtryk i den færdige overflade som limfarve.

– Vi rullede væggene, men det efterlod rullespor i overfladen. Dem forslattede vi løbende med en forslatter (særlig pensel, red.), så det færdige udtryk stod uden spor efter rullen, forklarer Rasmus Christensen. Han peger på, at man også kunne have påført silikat-malingen med pensel, som maleren for 100 år siden, penslede limfarven på væggene, men at det hverken ville hænge sammen økonomisk eller tidsmæssigt.

OM GÅRDEN I KORUP

1600-tallet: Gården fæstes skiftevis af gårdmænd ved navn Stephen Jensen og Jens Stephensen.

1764: Fæstegården frikøbes af slægten Jensen fra det Fynske Rytterdistrikt til selveje.

Juli 1900: Efter et lynnedslag brænder den gamle bindingsværksgård ned til grunden.

Efteråret 1900: Stald, lade og stuehus genopføres. Stalden kan allerede tages i brug ved kreaturernes normale indbindingstid.

Maj 1901: Gården er komplet genopbygget. Familien Jensens gård har næsten ikke ændret udseende siden.

2003: Gården fredes

2020: Realdania By & Byg køber Familien Jensens gård

2022: Efter den to år lange restaurering kan gården nu udlejes til beboelse.

Den gamle gård i Korup er et meget fint og velbevaret eksempel på en dansk, firlænget bondegård, opført mens andelsbevægelsen voksede frem. Bevægelsens konsulenter rejste landet rundt og rådgav bønderne om den mest optimale landbrugsdrift.

Familien Jensens gård

LINOLIE I TYNDE STRØG

Alle vinduerne indvendigt er, ligesom også de døre, karme og paneler, som ikke er ådret, malet med linolie. Døre og træværk er først afrenset, slebet og vasket – men synlige revner og slagmærker er ikke kittet ud.

– Nej, det er et klart ønske fra Realdania By & Byg, at du skal kunne se, at det ikke er nyt, men renoveret. Altså skader bliver udbedret, men almindelig slitage og mærker i træet fra tidligere, kan tydeligt ses i dag.

Rasmus Christensen fortæller, at der indvendigt er 23 sprossede vinduer – til dem og til døre, karme og paneler, er der blot gået 2,5 liter linolie fra Linolie & Pigment i Haderslev.

– Der er jo det med linolie, at det virkelig skal lægges meget tyndt. Det rynker og tørrer aldrig, hvis du lægger det på for tykt.

– Og når du ser på, hvor meget, der faktisk er malet med linolie, kan du godt få en fornemmelse af, hvor tyndt det er lagt på.

Der er tale om gårdens originale vinduer, som er bevaret og stadig sidder i. Og da der er tale om enkeltlag glas, er der lavet forsatsrammer, som bliver monteret permanent.

– Dem er vi lige nu i fuld gang med hjemme på værkstedet, fortæller Rasmus Christensen, der også har haft de gamle, originale bakelit kontakter med hjemme for at afrense dem.

– Det har jo ikke kunnet undgås gennem de mange år, at de var blevet lidt plettede og skjoldede. Men de er nu afrenset og står pæne igen.

UDFORDRENDE OPGAVER

Malerfirmaet maler ofte på godser og fredede bygninger rundt om på Fyn, og Rasmus Christensen er glad for disse opgaver.

– Jeg vil meget hellere gå her end på flyttelejligheder. Det har jeg slet ikke temperament til; tilfredsstillelsen er så meget større her, hvor vi bliver udfordret på vores kunnen som malere, forklarer Rasmus Christensen, der har haft to mand gående i Korup.

– Her kan du så også blive udfordret, for når du har disse opgaver, skal dine svende jo også gerne kunne matche dem. Det nytter jo heller ikke, hvis dine svende er typen, der trives bedst på store entreprisopgaver.

NYE FARVER PÅ DEN GAMLE *pigeskole*

EFTER TO ÅRS RESTAURERINGSARBEJDE, STÅR DEN MERE
END 150 ÅR GAMLE OG FREDEDE SØETATENS PIGESKOLE I
NYBODER I KØBENHAVN FLOTTERE END NOGENSINDE.

Det var et af de allerførste huse i Realdania By & Byg's portefølje af historiske og bevaringsværdige ejendomme, Søetatens Pigeskole i Nyboder i København. Den toetagers gule murstensbygning i flådens gamle kvarter er tegnet af arkitekten Bernhard Seidelin og opført i 1858. Den gamle skole blev overtaget af Realdania By & Byg i 2004, men fordi bygningen dengang var udlejet, blev det kun til en udvendig istandsættelse. Det er der nu rådet bod på. For to år siden flyttede den daværende lejer nemlig ud, og Realdania By & Byg begyndte planlægningen af den indvendige restaurering.

– Vi greb chancen, da vi havde lejligheden, fortæller Anders Brüel, arkitekt i Realdania By & Byg og projektleder på restaureringen.

Helt overordnet set, var bygningen i fin stand, så det var ikke nødvendigt med store, kostelige ombygninger. Vinduerne var udskiftet på et tidspunkt og i fin stand, så heller ikke her var der brug for nye. En markant, syn-

lig forandring er der dog sket. I den store centrale aula med dobbelt loftshøjde, var de oprindeligt gule mursten på et tidspunkt blevet malet – med hvid plastikmaling. Anders Brüel fortæller, at man allerede ved overtagelsen havde forsøgt sig med en afrensning, men havde droppet det igen, da der var stor risiko for, at man havde ødelagt de gamle mursten.

– Vi havde ikke de metoder eller materialer, som vi har i dag. Derfor stoppede vi dengang. Men nu kunne det risikofrit lade sig gøre, så væggene skulle selvfølgelig afrensnes. Og det har givet en helt anden ro til rummet, at det er det oprindelige murværk, der nu igen omkranser aulaen.

– De flotte og udskårne spær oppe under taget er forsigtigt vasket ned, men står ellers ubehandlet, fortsætter arkitekten.

På de gamle, bevarede tegninger fra Bernhard Seidelins hånd, kunne man se, at klasselokalerne, der flankerer aulaen i både stueplan og på førstesal, var tegnet med kassette-

Stueetage

1. sal

Engelsk rød

Rå siena
tonet

Dodenkopf

Guldokker
tonet

Guldokker

Grønjord

Brændt siena

Grøn umbra

Brændt siena
tonet

Plan over vægfarverne i Søetatens gamle pigeskole. Man er gået modsat til værks af, hvad man normalt ville gøre, fortæller arkitekt Anders Brüel, Realdania By og Byg. De mørke farver er sat i de mørke rum ud fra en erkendelse af, at de mørke rum aldrig bliver rigtig lyse uanset farvevalg. De gamle, rigt udskårne loftsbjelker i den centrale sal er blot vasket ned.

pigeskole

lofter. Det var dog ikke sådan, pigeskolen så ud – der var nemlig pudsede lofter overalt i klasselokalerne.

– Vi var længe af den opfattelse, at det havde været arkitektens drøm at få trælofter, men at man af forskellige hensyn alligevel havde valgt pudsede lofter. Vi blev derfor meget overraskede, da vi under et af de pudsede lofter opdagede, at der fuldstændig i overensstemmelse med tegningerne, var et kassetteloft oppe under det pudsede loft.

– Og så gik vi ellers i gang, meget forsigtigt, at kigge op under pudslofterne i de andre rum. I alle rummene var der skjulte trælofter, som vi nænsomt har fået afdækket, forklarer Anders Brüel.

GJORDE DET MODSATTE

Arkitekt Anders Brüel peger på endnu en detalje, som han i forbindelse med restaureringen af pigeskolen er rigtig glad for; farverne. Overalt i den mere end 150 år gamle skole blev der foretaget farvearkæologiske under-

søgelser, og de genfundne farver har givet inspiration til bygningens nye farver, som altså flugter den gamle palette.

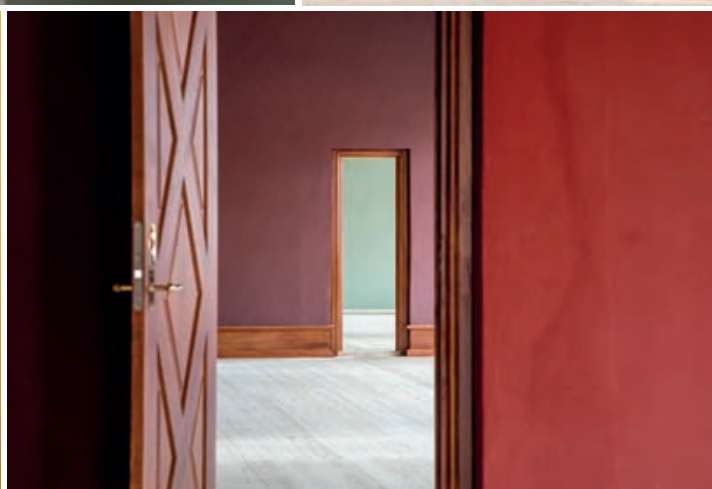
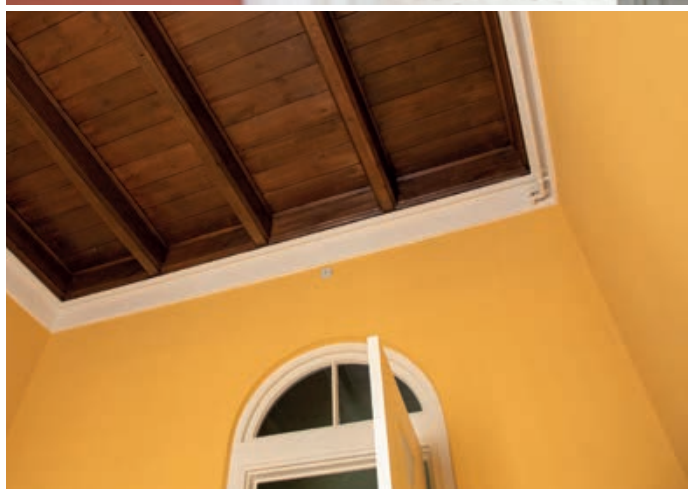
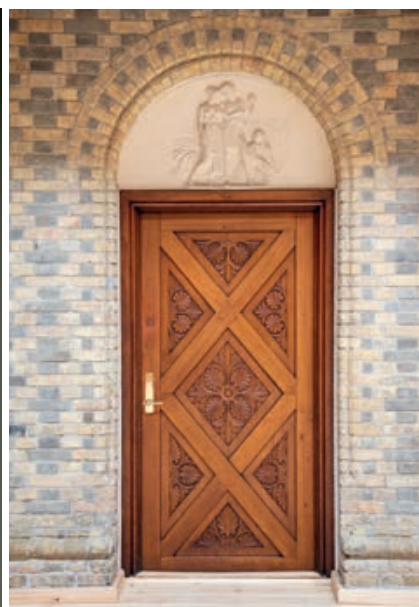
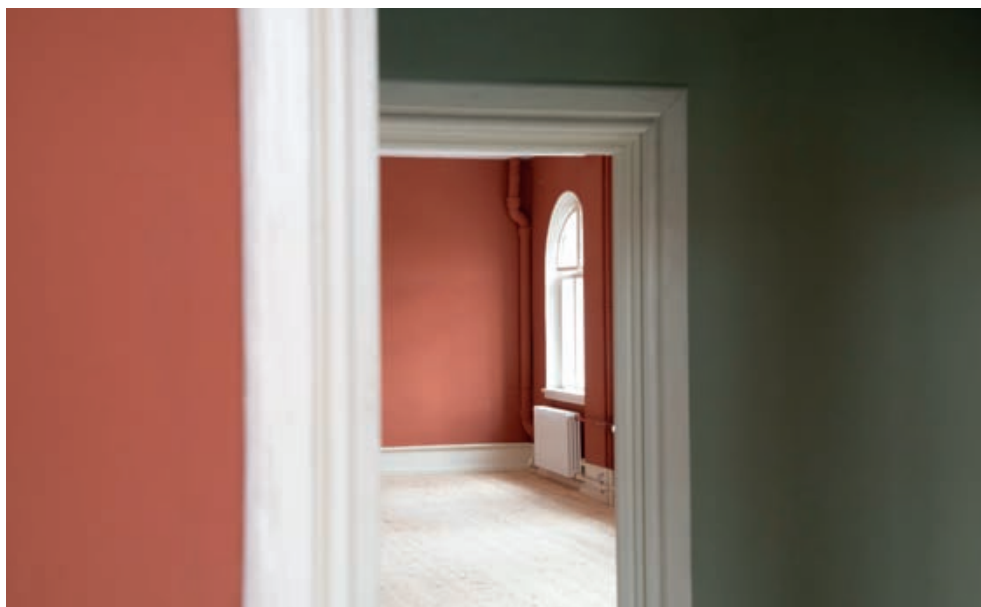
Men, erkender Anders Brüel, Realdania By & Byg og han selv har her gjort det helt modsatte med de gamle farver, end hvad man ofte prædiker. De mørke farver er sat i de mørke rum og vice versa.

– Det er stik imod, hvad arkitekter og folk, med forstand på farver, altid har sagt. Men vi må bare erkende, at et mørkt rum aldrig bliver rigtig lyst uanset, hvilke farver vi sætter af. Så her har vi taget konsekvensen og må også konstatere, at de mørke rum faktisk også gør noget godt for de mørke farver.

Oprindeligt var det tanken, at væggene skulle været malet med en linolie-emulsion, men at man af hensyn til fremtidige lejere gik bort fra dette og i stedet valgte at male med Keim Silikat.

– Det var alene ud fra et praktisk hensyn. Linolie-emulsion har en tørretid på op til tre uger, så hvis du står og skal opfriske en farve,

pigeskole

kan du ikke benytte lokalet over en længere periode. Det mente vi ikke, vi kunne byde en lejer, konstaterer Anders Brüel.

ÅDRING OG MOSFARVE

Mange af de oprindelige døre er bevaret, mens andre gennem tiden var blevet erstattet af triste pladedøre. Men der er kommet nye, profilerede døre til helt lig de bevarede døre. De nye døre er ådret, så de til forveksling ligner de oprindelige. Ådringen er, ligesom al malebejdet, udført af malerfirmaet Malerfag ved malmestrene Christian Krogh og Thomas Roe Eriksen. Sidstnævnte fortæller, at der ikke er tale om en »rigtig« ådring, der jo har til formål at imitere rigtigt træ. Det er en »teaterådring«, den skal ligne træ, men ikke nødvendigvis egetræ, teaktræ, eller mahogni.

Over mange af de gamle døre hænger dørstykker i gips. De gamle og originale relieffer var mærket af tidens tand, så Malerfag afrensede forsigtigt de gamle dørstykker og udbedrede skaderne. Efterfølgende blev de malet med mosfarve, som Malerfag selv kogte og pigmenterede. Og mosfarve af en helt særlig årsag, fortæller Thomas Roe Eriksen:

– Den kan renses af igen. Derfor kan du vaske dørstykket ned og male det igen og igen uden, at motivet udviskes. Hvis vi havde malet med eksempelvis silikatmaling, havde man ikke i fremtiden kunne rense motivet ned.

– Med tiden ville relieffet blive udvisket af nye lag maling. Det undgår vi med mosfarve.

Samme mosfarve skulle de pudsede lofter have haft, men de blev som nævnt pillet ned, da man opdagede de oprindelige kassette-

Væggene i den gamle pigeskole er afrenset og efterfølgende malet med silikatmaling. Oprindeligt var det tanken, at væggene skulle males med en linolieemulsion, men da den behandling har meget lang tørretid, valgte Realdania By og Byg af hensyn til fremtidige reparationer, at male med silikatmaling.

lofter. Nogle af disse var fra begyndelsen voksbehandlet, mens andre stod ubehandlet. Alle kassetellofterne blev vasket og påført flydende voks med pensel.

– Vi har tonet voksen ud af to kulører for at ramme den rigtige nuance, fortæller Thomas Roe Eriksen.

GLADE FOR HISTORISKE OPGAVER

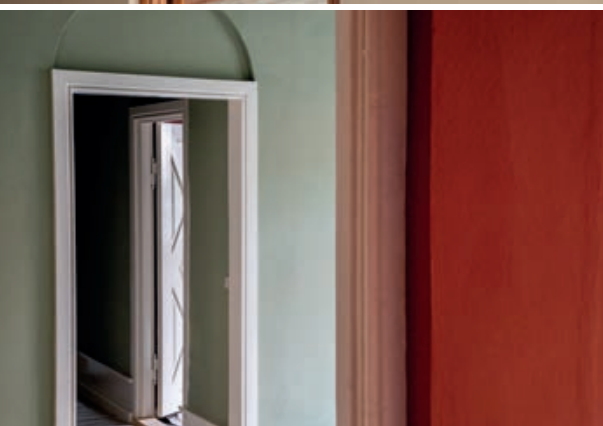
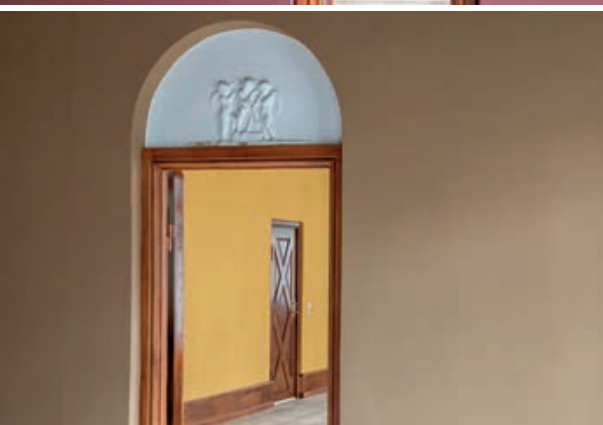
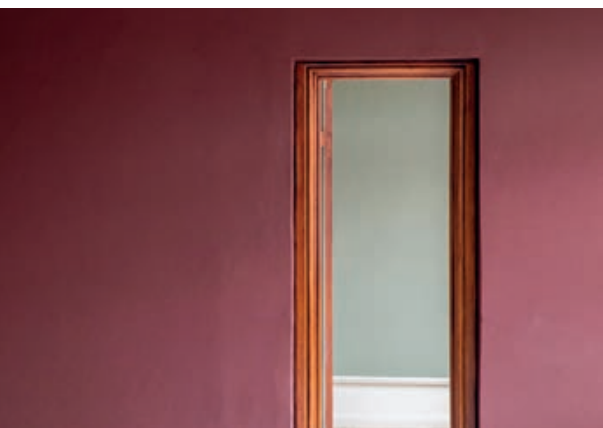
Malerfirmaet Malerfag har haft mellem fire og otte svende gående på Søetatens Pigeskole under arbejdet med restaureringen. Thomas Roe Eriksen fortæller, at firmaet vægter opgaver som denne meget højt og så vidt

muligt undgår flyttelejligheder eller nybyggeri. Det er et spørgsmål om temperament og specialisering.

– Allerhelst har vi maleopgaver med historisk værdi. Det er simpelthen det, vi brænder for. Det betyder også, at vi ikke bare kan tage en svend ind fra gaden, hvis vi mangler hænder.

– Vi arbejder helst med gamle materialer og teknikker, og det er ikke noget, du lige lærer at mestre. Vi er gode til kalk- og linoliemaling, men det er ikke noget, du får fornemmelse af på uddannelsen i dag, desværre, mener Thomas Roe Eriksen.

pigeskole

Den gamle pigeskole er tegnet af arkitekten Bernhard Seidelin og opført i 1858 i hjertet af Nyboder. Skolen blev udvendig istandsat tilbage i 2004, da Realdania By og Byg overtog skolen. Da den tidligere lejer flyttede ud, greb Realdania By og Byg muligheden og istandsatte skolen indvendigt.

Næste nummer

Gennemført kvalitet på Feddet i Risskov

Over en årrække har en gammel sommerbolig fra 1903 på Feddet i Risskov været igennem en gennemgribende istandsættelse og fået sit oprindelige udtryk tilbage. Murværket er udvendigt renset i bund, pudset op og nymalet med silikatmaling. Alle de gamle, oprindelige vinduer er blevet totalrenoveret, kittet på ny og malet med linolie. Alt indvendigt malerarbejde er håndstrøget for at få den oprindelige effekt. Fyldingsdøre og paneler er renset, spartlet op og malet med linolie. Væggene er blevet fuldspartlet og der er opsat såvel filt som engelske specialtapeter.

»Når jeg ser et rødt flag smælde« blev ikke spillet, men det havde selvfølgelig været oplagt... Sidste år – eller ja, tidligere i år – blev Farveprisen 2022 overrakt til Arbejdermuseet i København (se De Farver nr. 91). Prisen blev givet for den renovering af det 150 år gamle hus, der oprindeligt var forsamlingshus for arbejderbevægelsen i sin vorden. Siden blev det til museum – og renoveret i forbindelse med jubilæet. Men hvem får prisen næste år? I dette nummer af De Farver er også en opfordring til at indstille projekter til prisen.

Foto: Søren Hytting

På Lolland ligger det gamle Halsted Kloster, som De Farver besøgte efteråret 2021. Dengang var malearbejdet afsluttet i de 400 højloftede kvadratmeter i stueplan – nu er også de 400 kvadratmeter på førstesalen af klostret, der daterer sig tilbage til 1200-tallet, færdige fra malerens hånd. Og der er afdækket gamle farver og dekorationer, poncet og genopmalet dekorationer, brugt limfarve og linolie – feinschmeckerei for farvernøder. Alt sammen i næste nummer af De Farver.

Farveprisen 2023

Nyt til farvernøder

Pletspartlingen sker for at skjule samlingen mellem to baner filt. Samlingerne mellem banerne ses oftere, når der er tale om forgrundet filt

Problematisk pletspartling

Er det korrekt håndværksmæssigt malerarbejde, når maleren pletspartler filtsamlinger? Flere arkitekter og bygherrer klager over det, men det er en balance, for filtsamlingerne er jo også ofte synlige.

Tekst: Faglig teknisk afdeling – Foto: Brian Rasmussen

Danske Malermestre støder oftere og oftere på bygherrer, arkitekter – og andre der får udført malerarbejde – som er utilfredse med, at maleren har pletspartlet på den nyopsatte filt og efterfølgende færdigmalet.

Kundernes holdning og opfattelse er, at når man har bestilt malerarbejde, der består af bundarbejde med spartling og grunding, opsætning af filt og derefter færdigmaling, så bør man ikke kunne se flader, der er helt glatte efter pletspartling. Kundens anke er, at man

netop har bestilt opsætning af filt på baggrund af overfladens struktur.

Men pletspartlingen skete jo ikke for at genere kunden, for ofte ses det, at samlingerne imellem filtbanerne fremstår meget tydeligt. Problemet opleves især, hvis der er anvendt forgrundet filt. Dette har maleren så forsøgt at »skjule« ved at foretage en spartling på 10-15 cm's bredde i hele samlingens længde, og spartlingen har man slebet og efterfølgende malebehandlet.

Forklaringen på at nogen ønsker at pletspartle filtsamlinger skyldes, at der meget nemt kan opstå synlige samlinger – uanset om man støder filt (kantskåret fra fabrikkens side) sammen, eller om man overlapper filten for derefter at skære det sammen. Foto: Brian Rasmussen.

Denne spartling vil altid fremstå med en helt anden struktur end filtens oprindelige struktur. Og i nogle tilfælde fremtræder de spartlede samlinger meget tydelige, så man ligefrem kan tælle alle samlingerne på eksempelvis lysvægge.

Men når det er sagt, så er der også rigtig mange malere, der forstår at lave en fagmæssig korrekt pletspartling på filt eksem-

pelvis i samlingerne, som jo har en helt naturlig variation af bredden grundet tolerancerne i produktionen af filt og i planhedsafvigelserne af underlaget. Spartlingen forekommer kun i selve mellemrummet mellem banerne, og derved opfyldes kundernes ønske om en helt ensartet overflade, hvor man ikke kan stå og tælle filtbanerne.

Denne form for pletspartling – som ikke kan ses i det færdige resultat men alene har til formål at maskere de synlige filtsamlinger – er helt i overensstemmelse med godt håndværk og kan som nævnt ikke ses i det færdige resultat.

Lad bygherre træffe valget

Forklaringen på at nogen ønsker at pletspartle filtsamlinger skyldes, at der meget nemt kan opstå synlige samlinger – uanset om man støder filt (kantskåret fra fabrikkens side) sammen, eller om man overlapper filten for derefter at skære det sammen. Her skal lige med, at det grundlæggende er et arbejde, som malerne bør honoreres for.

For god ordens skyld bør man dog informere sine samarbejdspartnere om problemstillingen med filtsamlingerne – det gælder for både bygherre og dennes eventuelle rådgiver. Derved kan de selv beslutte, om de vil tilkøbe en maskering/spartling af de synlige filtsamlinger, eller om de hellere »vil leve med« det resultat, som ellers kan opnås.

I de fleste tilfælde kan man også opnå en mere ensartet struktur ved at påføre endnu et lag maling på hele den overflade, der er beklædt med filt.

Risiko for synlige samlinger

Denne ekstra behandling er man som malerentreprenør naturligvis berettiget til betaling for. Ønsker udbyder eller bygherre ikke denne ekstra malebehandling, kan der ved meget kritiske lysindfald være risiko for synlige filtsamlinger.

Danske Malermestre skal for god ordens skyld pointere, at det også er håndværksmæssigt korrekt at pletspartle eksempelvis skruer- og sømhuller, når filtbeklædte flader skal genbehandles – også ved vedligeholdelsesarbejde. Denne pletspartling vil naturligvis også forårsage, at der kan være steder, der fremstår med en mere glat struktur end den oprindelige filtstruktur, hvilket er helt forventeligt.

Kyndige skønsmænd

Det bør selvfølgelig være en uddannet maler, der bedømmer kvaliteten af malearbejdet, hvis en kunde klager. Og for at sikre, at skønsmændene er ordentligt klædt på, har Danske Malermestre netop haft en del af skønsmandskorpset på kursus.

Tekst & foto: Faglig teknisk afdeling

Danske Malermestre har netop afholdt et kursus for en del af de syns- og skønsmænd, der er tilknyttet. Og inden årets udgang har alle Danske Malermestres skønsmænd været afsted.

På kurset har de sagkyndige fået indblik i, hvad forskellen egentlig er på et syn og skøn ved de forskellige instanser; Retten, Voldgiftens, Ankenævnet og Garantiordningen. Det blev også forklaret, hvad skønsmandens rolle er. Mere præcist, hvad kan man udtale sig om, og hvor langt kan man gå. Også skønsmandsrapporten, og hvad den skal indeholde, var på programmet og blev detaljeret gennemgået.

Danske Malermestre har gennem årene udarbejdet en række skriftlige hjælpeværktøjer herunder Visuel Vurdering af Malearbejde, Forventet udfald og Følgeskader ved Malearbejde, som alle blev gennemgået. Ved samme lejlighed blev en ny pjece Tvister i malerfaget – håndbog for sagkyndige, der gennemgår, hvilke muligheder man som skønsmand har for at få løst tvister af den ene eller anden art indenfor malerfaget, også bragt på banen.

Kurset for syns- og skønsmænd strakte sig over to dage og bød også på besigtigelse i praksis. Danske Malermestres Faglig tekniske afdeling, som stod for kurset, havde fået adgang til et nybygget typehus, som blev besigtiget for eventuelle fejl og mangler.

mba – Danmarks bedste beskrivelsesværktøj

Flere og flere ønsker at få undervisning i Danmarks bedste og nemmeste beskrivelsesværktøj, MBA.

Efterhånden er der mange bygningskonstruktører rundt om i landet, som er blevet rigtig gode til at beskrive malerarbejde på en let og god måde. For Danske Malermestres faglig tekniske konsulenter har siden lanceringen af MBA helt tilbage i 2004 flere gange årligt undervist på landets konstruktørskoler. Konsulenterne har årligt fortalt min. 300 konstruktørelever om beskrivelse af malerarbejde og generelle problemstillinger i malerfaget.

Har man som uddannelsesinstitution, arkitektfirma, større byggevirk-somhed eller andre, der beskriver og udbyder malerarbejde, interesse i at få undervisning i Malerfagets Behandlingsanvisninger (MBA) er man meget velkommen til at kontakte Danske Malermestre på telefon 3263 0370 eller e-mail sekretariatet@malermestre.dk for mere information.

Sekretariatet bag mba

Lilian Bech

Lilian Bech: Afdelingsleder af Faglig teknisk afdeling. Uddannet bygningsmaler, malerfagets videregående uddannelse fra Odense og har været tilknyttet malerbranchens forskellige grene siden 1977.

E-mail: lb@malermestre.dk

Allan Brohus

Allan Brohus: Kontorchef i Aarhus og konsulent i Faglig teknisk afdeling. Uddannet bygningsmaler, malerfagets videregående uddannelse fra Aarhus og har været tilknyttet malerfaget siden 1983.

E-mail: ab@malermestre.dk

Sekretariatet tog allerede i 1999 initiativet til et nyt beskrivelsesværktøj til vedligehold og renovering af malearbejde. Baggrunden for dette tiltag var, at det gang på gang viste sig, at anvisninger til egentlige renoveringsopgaver ikke fandtes.

Udbydere af malearbejde var henvist til selv at forsøge at bygge nogle systemer op, som i mange tilfælde ikke levede op til det forventede, hvilket ret ofte gav anledning til tvister udbydere og udøvere imellem. Siden viste det sig, at en del udbydere efterspurgt nybehandlingsanvisninger opbygget efter samme princip. Det har Malerfagets Oplysningsråd nu fået udarbejdet i en virtuel udgave af MBA, hvor malearbejde beskrives på en let, hurtig og præcis måde, så det er blevet let at undgå fejl i malebeskrivelser.

Beskrivelsesværktøjet vedligeholdes og udbygges af MBA-sekretariatet og eventuelle spørgsmål og ideer kan stilles til Lilian Bech og Allan Brohus.

DeFarver – et blad fuld af nuancer ...

Danske Malermestre inspirerer
og spreder farverige oplevelser i
blad efter blad efter blad ...

